

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/50/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4417200397
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4417200397.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Márie Malíkovej v právnej veci navrhovateľa: M. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. B. ulica XX/XX, XXX XX A., zastúpeného JUDr. Gergelyom Pšenákom, advokátom so sídlom Štefánikova trieda 15, 949 01 Nitra, proti matke: B. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/X, XXX XX W., zastúpenej advokátskou spoločnosťou JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o., so sídlom Ernestova bašta 2, 940 01 Nové Zámky, o určenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 9Pc/1/2017-180 zo dňa 16.07.2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí návrhu **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku o trovách konania odvolací súd tento rozsudok **z r u š u j e** a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a úspešnej povinnej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ sa návrhom podaným dňa 11.01.2017 domáhal určenia výživného na plnoleté dieťa vo výške 300 eur mesačne, ktorý uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 17.6.2016 č. k. 11P/71/2016 bolo rozvedené manželstvo jeho rodičov a keďže on bol v tom čase už plnoletý, tak o určení výživného voči nemu vtedy rozhodnuté nebolo. Jeho rodičia nežijú v spoločnej domácnosti od marca 2016, kedy sa on aj s otcom odsťahoval k babke, M. L., pričom otec sa o neho stará. Matka s maloletou Z. L., nar. XX.XX.XXXX, sa tiež odsťahovala. Výživné žiadal určiť z dôvodu, že je študentom Gymnázia v Nových Zámkoch a má náklady spojené so štúdiom strednej školy, ktoré mu zatiaľ otec hradí zo svojho príjmu. Matka v priebehu konania žiadala návrh zamietnuť, lebo je nedôvodný a v rozpore s dobrými mravmi, lebo navrhovateľ vôbec neprejavuje o ňu záujem a nespráva sa k nej ako k matke. Navyše podľa nej nepreukázal, že by sa jeho mesačné náklady pohybovali na úrovni 300 eur mesačne. Namietala, že doložil doklady o nákupe troch nohavíc v priebehu ôsmich dní a parfumov luxusnej značky, čo znamená, že žije nadštandardným spôsobom života. Jej mesačné príjmy nedovoľujú uhrádzať mu požadované výživné a jej životná úroveň je podstatne nižšia ako životná úroveň otca navrhovateľa.

2. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba nie je opodstatnená. V konaní bolo preukázané, že si navrhovateľ kupoval oblečenie, potraviny, drogériu, parfum, všetko za mesiac september 2016 v priebehu ôsmich dní. Navrhovateľ preukázal cenu autobusového cestovného lístia za cestu Svodín - Nové Zámky 0,70 eur za jednu cestu. Príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 04.10.2016 preukázal, že platil 128 eur 1/3-inu platby za nájomné bytu pani Adele Maczkóovej, bytom Štrková 27, Nové Zámky. V školskom roku 2016/2017 bol študentom 4. ročníka Gymnázia Nové Zámky a dňa 29.11.2016 tam zaplatil sumu 42,15 eura. Súd tiež zistil, že navrhovateľ je podielovým

spoluvlastníkom k nehnuteľnostiam uvedeným na liste vlastníctva (LV) č. XXXX kat. úz. Štúrovo v podiele 2498/14632 a aj výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX kat. územia Štúrovo nadobudnutých kúpnu zmluvou zo dňa 20.04.2016. Výpisom z Obchodného registra spoločnosti PRES-TEL, s.r.o., so sídlom v Štúrove, súd zistil, že navrhovateľ bol spoločníkom tejto spoločnosti s výškou vkladu 16.597 eur. Mesačné výdavky otca sú v celkovej výške 689,34 eura a pozostávajú z platby energií 125 eur, z platby plynu 81,14 eura, z platby spoločnosti Slovak Telekom, a.s., 21,86 eura, z platby spoločnosti ZVAK za odber vody 18,14 eura, pričom otec platí aj výživné, a to navrhovateľovi 250 eur a dcére Z. 160 eur; obom deťom tiež mesačne sporí sumou 16,60 eura. Pracovnou zmluvou zo dňa 15.03.2018 navrhovateľ preukázal, že sa zamestnal v spoločnosti PRES-TEL, s.r.o., od 19.03.2018 ako pomocný pracovník na stavbe so mzdou mesačne vo výške 480 eur. Mesačné výdavky navrhovateľa za školský rok 2016/2017 mali byť v celkovej výške 536,50 eura a za školský rok 2017/2018 v celkovej výške 415 eur, ale okrem zmluvy o ubytovaní ich nepreukázal žiadnymi listinnými dôkazmi. Podľa oznámenia Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave zo dňa 19.02.2018 zanechal štúdium a tým skončil vysokoškolské štúdium. Zmluvou o ubytovaní - študentskou zo dňa 06.11.2017 a dodatkom k zmluve preukázal, že jeho mesačný výdavok za ubytovanie na internáte bol vo výške 63 eur. Potvrdením o vykonaní zápisu v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra navrhovateľ preukázal, že bol vymazaný zo spoločnosti PRES-TEL, s.r.o., so sídlom v Štúrove ku dňu 21.12.2016. Podľa zmluvy o prevode obchodného podielu, ktorá nie je podpísaná zmluvnými stranami, prevádzajúci previedol na nadobúdateľa svojho otca obchodný podiel vo výške 16.597 eur v zmysle uznesenia č. 1/2016 prijatého riadnym valným zhromaždením dňa 17.10.2016. Navrhovateľ preukázal aktuálne mesačné výdavky jeho otca spojené s bývaním spolu so zálohovanou platbou spoločnosti Slovak Telekom, a.s.

3. Matka preukázala, že bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie ÚPSVaR Nové Zámky za obdobie od 01.10.2015 do 15.01.2017. Jej partner M. C. platí mesačne zálohy za elektrinu vo výške 80 eur. Dohodou o pracovnej činnosti preukázala, že sa zamestnala u zamestnávateľa J. A. so sídlom v Gbelciach ako čašníčka s nástupom práce 11.07.2016 s dojednaným rozsahom pracovného času 32 hodín a s odmenou za vykonanú prácu 2,328 eura, a to na dobu určitú od 11.07.2016 do 31.12.2016. Pracovnú činnosť však ukončila dohodou dňom 30.09.2016. Následne sa zamestnala v spoločnosti ProactPeople Slovensko, s.r.o., s nástupom od 16.01.2017 na dobu určitú do 15.01.2018, pričom bola dohodnutá základná časť mzdy vo výške 2,67 eura za odpracovanú hodinu a ďalšia náhrada mzdy za prácu v noci, poobede, nadčas cez víkend, nadčas počas pracovných dní a ostatné mzdové zvýhodnenia podľa ustanovení Zákonníka práce. Spláca tiež úver mesačne po 102,69 eura Slovenskej sporiteľni, a.s. Výplatnými lístkami za mesiace 1/2017, 2/2017 preukázala, že mala čistú mzdu 196,27 eura a 162,72 eura a výplacnou páskou za mesiac 9/2016, keď bola zamestnaná u J. A., preukázala, že dostala čistú mzdu 64,53 eura. Titulom vyporiadania BSM dostala od bývalého manžela finančnú hotovosť 33.000 eur a po rozvoje manželstva sa zaviazala splatiť zostatok úveru voči SLSP, a.s., mesačne po 102,90 eura. Dovoláním sa neplatnosti právneho úkonu zo dňa 09.05.2016 preukázala, že sa dovoľavala neplatnosti právneho úkonu darovania sumy 60.000 eur medzi darcom, bývalým manželom O. L., a obdarovaným, ich synom, M. L. v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka, keďže ona nedala súhlas k takémuto úkonu. Výpisom z LV č. XXXX, kat. územia Gbelce, preukázala, že jej priateľ, M. C., je výlučným vlastníkom nehnuteľností v kat. území Gbelce, pre obec Gbelce, v ktorej spoločne bývajú. Zo vzťahu s ním sa jej dňa 15.12.2017 narodil maloletý M. C. a za rok 2017 dostala rodičovský príspevok, od decembra poberala sumu 213,20 eura a za rok 2018 poberala mesačne sumu 214,70 eura; za rok 2017 dostávala aj rodinné prídavky na maloletú Z. L. v sume 23,52 eura, od decembra 2016 poberala prídavky na 2 deti v sume 47,04 eura mesačne a od januára 2018 v sume 47,36 eura mesačne. V čase od mája 2017 do decembra 2017 mala rizikóvu graviditu.

4. Z výpisu z účtu navrhovateľa v SLSP, a.s., Bratislava, súd zistil, že od 01.01.2016 do 25.06.2018 otec prispieval na výživu navrhovateľa po 200 eur mesačne. Navrhovateľ mal z brigád, ktoré mal v r. 2017 navrhovateľ u Q. C., príjmy v sumách 900 eur, 200 eur a pod. Ďalej bolo preukázané, že peniaze míňal mesačne za hazardné hry, lotérie a stávkovanie a z nich mal aj nemalé príjmy, pričom od spoločnosti PRES-TEL, s.r.o., od tej doby, ako sa zamestnal, má mesačný príjem - výplatu 370,78 eura. Z daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2016 a účtovnej závierky spoločnosti PRES-TEL, s.r.o., bolo preukázané, že majetok tejto spoločnosti za rok 2016 bol vo výške 1.376.593 eur. Súd tiež konštatoval, že manželstvo rodičov navrhovateľa bolo právoplatne rozvedené rozsudkom č. k. 11P/71/2016-44 dňa 17.6.2016, právoplatným dňa 23.6.2016, ktorým bola maloletá Z. L., nar. XX.XX.XXXX, zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu po 160 eur mesačne.

5. Rozhodnutie vo veci samej súd odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 prvej vety zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov. V odôvodnení uviedol, že vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje základný pilier celého systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu a cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť deťom výživu. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť, t. j. dovtedy, keď je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. Odôvodnené potreby dieťaťa sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, príp. výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Na základe toho súd urobil záver, že návrh nie je dôvodný, je aj v rozpore s dobrými mravmi a ako taký ho bolo potrebné podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine zamietnuť. Navrhovateľ po rozvode manželstva zostal žiť so svojím otcom a sám potvrdil, že jeho vzťah s matkou nie je dobrý - naopak, je zlý, lebo od rozvodu manželstva spolu nekomunikujú, nestýkajú sa a ani po snahe matky sa s ním kontaktovať cez SMS správy, kedy jej on odpovedal: „Neviem kto ste“. Počas rodinných podujatí sa matke vyhýba s odôvodnením, že má k nej zlý vzťah, pretože si našla partnera počas trvania manželstva s jeho otcom a s jej priateľom spoločne prespávali v posteli, kde predtým spala s jeho otcom. Matka od rozvodu manželstva navrhovateľovi výživné neplatí a on ju o peniaze ani nikdy nežiadal; z toho bolo možné usúdiť, že nebol na výživné od nej odkázaný, lebo bol plne uspokojený finančnými prostriedkami od otca, s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

6. Navrhovateľ v konaní požadoval výživné od 11.01.2017 do 20.02.2018, kedy zanechal vysokoškolské štúdium; išlo teda o obdobie, kedy bol ešte študentom 4. ročníka Gymnázia v Nových Zámkoch a čiastočne študentom 1. ročníka Právnickej fakulty UK. Pritom tvrdil, že mal mesačné výdavky spojené so štúdiom na gymnáziu mesačne vo výške 536,50 eura a mesačné výdavky spojené so štúdiom na vysokej škole vo výške 415 eur. Súd konštatoval, že v tom čase mal nadštandardné príjmy, ktoré vyplývali z výpisu z Obchodného registra spoločnosti PRES-TEL, s.r.o., ktorej bol spoločníkom s vkladom 16.597 eur a následne Zmluvou o prevode obchodného podielu zo dňa 17.10.2016 tento svoj obchodný podiel previedol na svojho otca. Navyše v čase podania návrhu vlastnil nehnuteľnosti v kat. úz. Štúrovo, ktoré mu počas trvania manželstva napriek nesúhlasu matky otec kúpil (LV č. XXXX, XXXX), a počas trvania manželstva rodičov dostal od otca sumu 60.000 eur z prostriedkov patriacich do BSM. Podľa výpisu z bankového účtu navrhovateľa od 01.01.2016 do 25.06.2018 bolo preukázané, že počas obdobia, za ktoré si navrhovateľ žiada určiť výživné, žil nadštandardným spôsobom života, čo sa týka príjmov, pretože okrem toho, že mu otec pravidelne mesačne platil výživné vkladom 200 eur, mal príjmy aj z brigádnických prác a peniaze míňal na hazardné hry, lotérie, stávkovanie. Navrhovateľ teda nebol nútený požadovať výživné od svojej matky a bol dostatočne finančne zabezpečený finančnou hotovosťou od otca ako aj inými príjmami či zárobkami, a okrem toho bol určitú dobu spoločníkom v obchodnej spoločnosti PRES-TEL, s.r.o., so sídlom Štúrovo, kedy mal k dispozícii aj osobné motorové vozidlo.

7. Matka bola v spornom období 01.10.2015 do 15.01.2017 vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nepoberala žiadny príspevok ani dávky v nezamestnanosti, ani dávky v hmotnej núdzi, poberala iba výživné, ktoré jej platil bývalý manžel na maloletú dcéru vo výške 160 eur, a prídavky na dieťa vo výške 23,52 eura. Neskôr sa zamestnala na základe dohody o pracovnej činnosti, kde jej čistý mesačný príjem predstavoval sumu 64,53 eura; momentálne je zamestnaná v spoločnosti ProactPeople Slovensko, spol. s r.o., ako operátor výroby s priemerným zárobkom podľa výplatných pásovk za mesiace január 2017 a február 2017 v sume 196,27 eura a 162,72 eura a spolu s rodinnými prídavkami na dve maloleté deti v sume 47,36 eura. Poberá aj výživné na maloletú Z. 160 eur a rodičovský príspevok vo výške 214 eur. Spolu má teda príjem mesačne 420 eur, pričom sa podieľa na výžive svojho ďalšieho dieťaťa, mal. M. C.. Z vyporiadania BSM jej otec navrhovateľa vyplatil dňa 09.09.2016 sumu 33.000 eur, z ktorej si zakúpila 2-izobvý byt, kde v súčasnosti býva jej matka. Preukázala náklady na elektrinu mesačne vo výške 80 eur, čo je adresované na meno jej priateľa ako výlučného vlastníka nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXXX kat. územia Gbelce. Otec navrhovateľa preukázal výdavky spojené s užívaním rodinného domu, v ktorom býva aj navrhovateľ, pričom je spoločníkom v spoločnosti PRES-TEL, s.r.o., so sídlom v Štúrove a zároveň aj zamestnancom podľa výplatnej pásky za mesiac január 2017, kde má čistú mzdu vo výške 827 eur. Podľa daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby spoločnosti

PRES-TEL, s.r.o., za rok 2016 a jeho účtovnej závierky bol majetok spoločnosti za rok 2016 vo výške 1.376.593 eura. Navrhovateľ v rozhodnom období od 01.01.2016 do 25.06.2016 mal nadštandardné príjmy, ako aj bolo preukázané z jeho bankového účtu a z podrobného výpisu z tohto účtu za obdobie, preto nebol odkázaný na výživné od svojej matky. Vzhľadom na zistený skutkový stav súd podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine prijal záver, že priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ktorý videl v tom, že navrhovateľ mal nadštandardné príjmy, s matkou vôbec nekomunikoval, nikdy sa na ňu neobrátil so žiadosťou o finančné prostriedky, nestýkal sa s ňou a odmietal sa s ňou stretávať a komunikovať, lebo si našla známosť s iným mužom. V tomto smere správanie navrhovateľa bolo neúctivé a nezdvorné, keďže jej vzťah s bývalým manželom nebol dobrý, pričom nebol daný dôvod, aby sa navrhovateľ takto k matke správal. Návrh súd teda zamietol aj s odôvodnením, že navrhovateľ mal za sporné obdobie dostatok peňazí a výživné od matky nebolo dôvodné. Výrok o trovách konania súd oprel o ustanovenie § 55 a § 58 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) s tým, že povinná bola v konaní v plnom rozsahu úspešná a o výške trov bude rozhodnuté osobitným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a matku zaviazat' platiť mu výživné. Uviedol, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd jeho návrh zamietol pre rozpor s dobrými mravmi z dôvodu, že v období od 11.01.2017 do 20.02.2018 mal nadštandardné príjmy a neobrátil sa na matku so žiadosťou o finančné prostriedky. Odôvodnenie rozsudku je nezákonné, lebo on odmietol s ňou komunikovať vzhľadom na jej správanie a ani z jej strany nebola ochota komunikovať, pričom nie je pravda, že od nej výživné nežiadal. Platenie výživného voči deťom je zákonná povinnosť rodičov, on svoje výdavky preukázal a preukázal aj finančnú tieseň, lebo pracoval na brigádach a matka mu neplatila ani len minimálne výživné. Jej výdavky nekorešponovali s realitou, pričom za dané obdobie bolo v jej možnostiach platiť mu výživné. Ak by mu nebol prispieval otec, nemal by možnosť ani ukončiť štúdium na strednej škole.

9. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že dôvod na nepriznanie výživného pre rozpor s dobrými mravmi je daný tak, ako to konštatoval aj súd prvej inštancie. Navrhovateľ ignoroval jej snahy o opakované kontakty, pričom evidentne prevzal negatívny postoj jeho otca k nej a nechce si uvedomiť, že jej vzťah s jeho otcom je jedna vec a ich vzťah je druhá vec. Ona mala dôvody pre rozvod manželstva a o nich sa synovi nezmieňovala, pretože nechcela narúšať jeho vzťah s otcom. Poukázala na to, že napriek ním tvrdenej tiesni miňal vysoké čiastky peňazí na hazardné hry a lotérie, a vlastní majetok nemalej hodnoty, jazdí na luxusnom aute; v tomto smere poukázala tiež na skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, najmä čo do sumy, ktoré mu vyplatil otec z BSM vo výške 60.000 eur, ako aj hodnoty majetku spoločnosti, ktorej obchodný podiel navrhovateľ previedol na otca. Jej majetkové pomery v porovnaní s jeho pomermi sú veľmi nízke a navyše má vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom.

10. Navrhovateľ v následnom vyjadrení poprel, že by žil nadštandard, a uviedol, že všetky veci, ktoré si kúpil, si zabezpečil z brigád v zahraničí. Navyše jeho sestra sa zdržiava väčšinou v domácnosti otca, ktorý na ňu platí matke výživné. Tvrdil, že matka má príjmy z bytu v Želiezovciach. On jazdí na vozidle patriace spoločnosti jeho otca, ktoré je na lízing a ide o značku VW Tiguan. Čo sa týka sumy 60.000 eur, takáto položka vo výpisoch z jeho účtu nefiguruje.

11. Matka v ďalšom vyjadrení zotrvala na tom, že navrhovateľ odmietal a odmieta s ňou komunikovať a prebral postoj jeho otca k príčine rozpadu ich manželstva. Z bytu v Želiezovciach nemá žiadne príjmy a všetky náklady na byt hradí jej matka, ktorý v tomto byte býva. Opätovne poukázala na náklady navrhovateľa na hazardné hry a stávky, na lyžovačky v Alpách, na bezodplatný prevod obchodného podielu navrhovateľa na jeho otca a na príjem sumy 60.000 eur od otca, ktorý ona namietala ako neplatný právny úkon podľa § 40a a § 145 Občianskeho zákonníka.

12. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“, § 2 ods. 1 CMP) bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP) a bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že odvolanie nie je opodstatnené. Preto tento rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v

odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj s jeho odôvodnením, pretože urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj primerane odôvodnil.

13. Predmetom tohto konania je návrh dospelého dieťaťa na určenie výživného voči matke, ktoré pochádza z rozvedeného manželstva rodičov. Navrhovateľ sa domáhal určenia výživného z dôvodu, že nebol schopný sám sa živiť, a to za obdobie, kedy bol študentom 4. ročníka gymnázia a potom študentom 1. ročníka vysokej školy, ktorú však zanechal, t. j. za dobu od 11.01.2017 do 20.02.2018. Zároveň uvádzal, že otec si svoju vyživovaciu povinnosť plnil sumou 200 eur mesačne. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že navrhovateľ nebol odkázaný na výživu od svojej matky, pretože v tomto období mal svoje vlastné nadštandardné príjmy, a okrem toho priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Rozpor s dobrými mravmi videl v tom, že navrhovateľ kladúc matke za vinu rozpad manželstva odmieta s ňou komunikovať, nestretáva sa s ňou a na jej pokusy o stretnutie nereaguje, resp. jej odpísal sms správou, že nevie, kto ona je, a na rodinné oslavy nepríde, ak sa ich ona zúčastní, prípade tam dôjde až po jej odchode.

14. Pri určení výživného sa súd vo všeobecnosti riadi príslušnými ustanoveniami Zákona o rodine, v zmysle ktorých rodičia majú voči svojim deťom zákonnú vyživovaciu povinnosť do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Rozhodujúcimi kritériami sú schopnosti a možnosti oboch rodičov a odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa. Pre určenie výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov, pričom kritériá pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti vychádzajú z ich schopností, možností a majetkových pomerov. Zároveň súd prihliada aj na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa, ktoré sú odstupňované jeho vekom, telesnou a duševnou vyspelosťou, zdravotným stavom a spôsobom prípravy na budúce povolanie. Výživou sa pritom rozumie zaobstarávanie a uspokojovanie všetkých životných potrieb nevyhnutných pre všestranný telesný a duševný vývoj. Ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine uvádza, že výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

15. Bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti voči dospelaj osobe súd nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenie založené práve na takomto osobnom vzťahu. Občiansky zákonník v ustanovení § 3 ods. 1 uvádza, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené ustanovenie má v oblasti občianskeho práva závažný interpretačný i aplikačný dosah. Ide predovšetkým o ustanovenia zakazujúce taký výkon práv a povinností, ktorý by bol v rozpore s pravidlami demokratickej spoločnosti a jej morálky, s princípmi právneho štátu a občianskej spolupatričnosti. Ide tak o dodržiavanie elementárnej slušnosti, o vzájomný rešpekt a potrebnú mieru tolerancie, a to všetko v spoločensky vhodnej miere a únosnosti. Dobré mravy sú vlastne pravidlá morálneho charakteru, ktoré môžu za určitých okolností nadobudnúť povahu právnej normy. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti a ich danosť sa zisťuje podľa konkrétnych okolností prípadu.

16. Súd prvej inštancie v tomto konaní postupoval v zmysle zásad určených Zákonom o rodine, pričom skutkový stav v odôvodnení rozsudku ustálil na podklade toho, čo bolo v prvoinštančnom konaní zistené z vykonaných dôkazov. Správne posúdil, že v uvedenom období, za ktoré navrhovateľ požadoval od svojej matky výživné, mal navrhovateľ dostatok finančných prostriedkov na svoju výživu a aj v prípade, že by to tak nebolo, priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ako to má na mysli citované ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Navrhovateľ v konaní v podstate ani nepopieral, že sa k matke správa odmietavo, že s ňou nekomunikuje, na jej pokusy o rozhovor nereaguje alebo ich odmieta, odmieta sa tiež zúčastňovať rodinných osláv v jej prítomnosti. Je teda zrejmé, že takéto správanie - bez ohľadu na dôvod rozpadu manželstva jeho rodičov, ktorý on vidí len na strane matky - možno objektívne zhodnotiť ako nerešpektovanie osobnosti jeho matky bez toho, aby sa výrazne previnila priamo proti nemu samotnému. Správanie sa navrhovateľa s ohľadom na obsah spisu aj odvolací súd zhodnotil ako také, ktoré je v rozpore s elementárnou slušnosťou voči matke, keďže ju ani v základnej rovine

vzťahov ako matku nerešpektuje a neprejavuje voči nej potrebnú mieru tolerancie a úcty. Navrhovateľ ani v podanom odvolaní neuviedol z tohto aspektu žiadne relevantné skutočnosti a v tomto smere neuviedol ani jeho vlastné hodnotenie rozporu s dobrými mravmi v súvislosti s nepriznaním výživného. V podstate uviedol len to, že o výživné matku požiadal, avšak o jeho správaní sa k nej právne významné okolnosti nijako nerozviadol.

17. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie konštatoval, že na podklade citovaných ustanovení Zákona o rodine ako aj ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka boli v prvoinštančnom rozsudku uvedené správne skutkové a právne závery smerujúce k záveru, že v dôsledku správania sa navrhovateľa k matke by bolo priznanie požadovaného výživného v rozpore s dobrými mravmi. Preto rozsudok, ktorým bol návrh na určenie výživného zamietnutý, podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

18. Súd prvej inštancie priznal matke náhradu trov konania v plnom rozsahu s odkazom na ustanovenie § 55 a § 58 CMP. Odvolací súd po prejednaní veci urobil záver, že formulácia tohto výroku nie je správna, pretože nezodpovedá ustanoveniu § 58 CMP, podľa ktorého o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Inštitút náhrady trov konania je v mimosporových konaniach zriedkavo aplikovateľný, a z toho dôvodu bola zavedená úprava, podľa ktorej o náhrade trov konania súd rozhoduje len na návrh. Ak teda súd rozhoduje o uplatnenom nároku na náhradu trov konania, na rozdiel od všeobecnej koncepcie Civilného sporového poriadku (§ 262 CSP) rozhoduje v nadväznosti na ustanovenie § 52 až § 56 CMP jediným rozhodnutím aj o nároku a aj o vyčíslení náhrady trov konania. Súd teda rozhoduje o nároku na náhradu trov konania a aj o výške trov konania v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, ak bol v konaní podaný návrh na rozhodnutie o náhrade trov konania. Použitie § 262 CSP v mimosporových konaniach je vylúčené, pričom však ustanovenia § 263 a 264 CSP s odkazom na ustanovenie § 2 ods. 1 CMP možno aj v týchto prípadoch primerane aplikovať.

19. V danej veci súd prvej inštancie síce na základe návrhu matky rozhodol o jej nároku na náhradu trov konania, no nerozhodol zároveň aj o výške, pričom v odôvodnení uviedol, že v osobitnom uznesení podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne o výške nároku na náhradu trov konania. Takýto postup bol v danom prípade vylúčený, pretože ak sa súd rozhodol matke náhradu trov konania priznať, bol v jednom rozhodnutí povinný rozhodnúť aj o výške týchto trov. Odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V ďalšom konaní následne nanovo rozhodne o trovách konania a ak ich náhradu opätovne matke voči navrhovateľovi prizná, potom rozhodne aj o ich výške v súlade s ustanovením § 50 CMP. V zmysle § 396 ods. 3 CSP súd prvej inštancie v novom rozhodnutí rozhodne zároveň aj o trovách konania odvolacieho.

20. To rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).